

Čís. 4980.

Na periodickém tiskopisu smí býti uveden jako odpovědný redaktor jen, kdo skutečně funkce redaktora vykonává; jde o přečin podle § 9 odst. 4 tisk. zák., byla-li jako takový vědomě uvedena osoba nastrčená.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1934, Zm II 318/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 21. června 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 9 posl. odstavce tiskového zákona.

D ů v o d y :

Zmateční stížnost, uplatňující zmatečnost rozsudku podle § 281 čís. 9, správně 9a), tr. ř. jest bezdůvodná. Při správném výkladu zákona smí býti na periodickém tiskopisu uveden jako odpovědný redaktor jen, kdo skutečně vykonává funkci redaktora (rozh. víd. sb. 1518, 3790, Liszt, Lehrbuch des oesterr. Pressrechtes 1877, str. 81 a násl., 193). Nesešlo proto na tom, že snad obžalovaný je k vykonávání funkce odpovědného redaktora způsobilý po rozumu § 12 tisk. zák. a že byl podle předpisu § 10 tisk. zák. jako odpovědný redaktor oznámen úřadu. Zjistil-li nalézací soud, že obžalovaný byl jen osobou nastrčenou a že vpravdě vůbec nevykonával redaktorské funkce při periodickém tiskopisu, což ostatně i zmateční stížnost sama výslovně připouští, bylo uvedení obžalovaného jako zodpovědného redaktora na tiskopise tom vědomě nepravdivé. Je proto odsouzení obžalovaného pro přečin podle § 9 odst. 4 tisk. zák. čís. 6/1863 ř. zák. odůvodněno, když podle dalšího zjištění soudu obžalovaný s nastrčením své osoby jako odpovědného redaktora souhlasil a tudíž falešný údaj na tiskopise způsobem naznačeným v § 5 tr. zák. spoluzavinil.

Čís. 4981.

K přečinu podle prvního případu § 24 tisk. zák. se nevyhledává ani vědomí o tom, že rozšiřování tiskopisu bylo soudcovským nálezem zakázáno, tím méně úmyslnost rozšiřovati zakázaný tiskopis právě proto, že je to zakázáno; stačí trestná nedbalost, již je posuzovati podle obecných náležitostí. Jen rozšiřování samo musí býti činem úmyslným, i to však jen, pokud tato úmyslnost vyplývá z pojmu »rozšiřování« § 6 tisk. zák.

Pojem »rozšiřování« ve smyslu § 6 tisk. zák. předpokládá, že si pachatel aspoň uvědomuje, že svou úmyslnou činností činí tiskopis po případě přístupným individuálně neobmezenému počtu osob; nevyžaduje se však činnost úmyslná i v tom smyslu, by obsahem rozšiřovaného spisu bylo působeno na smýšlení těchto osob.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1934, Zm I 1000/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 19. listopadu 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 24 tisk. zákona.

D ů v o d y :

Pro vyřízení zmateční stížnosti jsou směrodatna tato právní hlediska: K přečinu podle prvního případu § 24 tisk. zákona vyžaduje se další rozšiřování tištěného spisu proti náležitě vyhlášené záповědi, vyřknuté soudcovským nálezem. Ze srovnání s případem dalším, který prohlašuje za trestné v ě d o m ě další rozšiřování zabaveného spisu neb uveřejňování jeho obsahu tiskem, vyplývá nepochybně, že se k prvnímu případu nevyhledává ani vědomí o tom, že rozšiřování tiskopisu bylo soudcovským nálezem zakázáno; tím méně ovšem úmyslnosti rozšiřovati zakázaný tiskopis právě proto, že je to zakázáno; stačí v tom směru trestná nedbalost, již je posuzovati podle obecných jejích náležitostí. Jen rozšiřování samo musí býti činem úmyslným, i to však jen, pokud tato úmyslnost vyplývá z definice pojmu rozšiřování v § 6 tisk. zák., totiž, že činnost označená v tomto § za rozšiřování musí býti úmyslná a nikoli tedy jen z opomenutí nebo nedbalosti spáchaná (nestačilo by tedy na př. zanechání tiskopisu z nedbalosti na místě obecně přístupném jiným lidem a pod.), a že si pachatel aspoň uvědomuje, že touto úmyslnou činností činí tiskopis po případě přístupným individuálně neobmezenému počtu osob; nemůžeť nechtíti alespoň in eventum účinek dalšího rozšíření tiskopisu pachatel, jenž má v době svého jednání ve svém vědomí na zřeteli, že tento účinek může nastati. Naprosto se nevyžaduje činnost úmyslná i v tom smyslu, by obsahem rozšiřovaného spisu bylo působeno na smýšlení těchto osob; tu by šlo již o trestný čin spáchaný obsahem tiskopisu, kdežto trestu podle § 24 tisk. zákona podléhá trestný čin pořádkový; trestní sankcí má býti čeleno rozšiřování tiskopisu soudním zákazem rozšiřování postiženého vůbec již z důvodu zákazu beze zřetele k tomu, jaké tendence tím snad rozšiřovatel sleduje. Jednání poznačená v § 6 tisk. zákona jsou pak pravidelně již podle své povahy jednání úmyslná ve vytýčeném směru, že jsou totiž podnikána úmyslně; zejména to platí též o odbytu a prodeji tiskopisu. Pravidelně jest u nich též již z povahy věci předpokládati vědomí prodávatele a pod., že se tak činí tiskopis přístupným individuálně neobmezenému počtu osob, pokud při jejich odbytu, prodeji a pod. nebylo zároveň učiněno opatření, aby se dalšímu rozšíření tiskopisu mezi individuálně neurčitý počet osob zabránilo. Jen kdyby ten, kdo naloží se zakázaným tiskopisem v jednotlivém případě způsobem v § 6 tisk. zákona vytčeným, spolehlivým způsobem zabezpečil, že se tiskopis nestane přístupným individuálně neobmezenému počtu osob (pokud ovšem povaha věci takové zabezpečení vůbec připouští), mohl by tvrditi, že tu nejde o další rozšiřování ve smyslu §§ 6 a 24 tisk. zákona (na př. odevzdá-li se tiskopis jiné osobě k individuálnímu přečtení se zabezpečením, že bude vrácen bez rozšíření a pod.; víd sb. 935).

Posuzuje-li se trestní věc Augustina V-a s těchto právních hledisek, je jeho zmateční stížnost uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281

čís. 4, 9a) tr. ř. bezdůvodna. Nesejde na tom, že obžalovaný podle své národnosti, podle svého smýšlení a pod. neměl přímo úmysl učiniti výtisk přístupným většímu počtu osob; pro náplň pojmu dalšího rozšiřování podle citovaných ustanovení zákona, stačí, že prodal jeden výtisk zakázaného tiskopisu, tudíž podle povahy věci odevzdal jej do neobmezeného a jím nijak nekontrolovatelného vlastnictví jiné osoby, čímž již byla o sobě dána možnost, aby se tiskopis stal přístupným individuálně neurčitému počtu osob, aniž mohl obžalovaný tomu nějak zabrániti. Pouhá okolnost, již se obžalovaný v řízení trestním hájil, že objednatel knihy byl stálým zákazníkem obžalovaného (přátelství ve zmatečnì stížnosti tvrzené jest novota), nedávala mu žádnou záruku proti dalšímu rozšíření zakázaného tiskopisu. Není též třeba, aby bylo zjištěno, že objednatel knihy komukoli výtisk ukazoval nebo chtěl ukázati, neboť stačí, že tu nebylo nijak bezpečným opatřením obžalovaného zabráněno možnosti dalšího rozšíření, jež byla dána a již si obžalovaný musil uvědomiti, jakmile prodal zakázanou tiskovinu jiné osobě. Pokud se tudíž vyžaduje v tomto případě úmyslnost rozšiřování, je v jednání obžalovaného dána, jakmile jako knihkupec bez jakékoli možnosti další kontroly prodal zákazníkovi buď i jen jeden exemplář zakázané tiskoviny.

Pokud pak jde o složku nedbalosti při vědomí o zákazu rozšiřování tiskoviny, má obžalovaný jako knihkupec již podle svého povolání (sr. § 335 tr. zák.) povinnost, aby si sám vhodným způsobem opatřil znalost zákazu řádně v Úředním listě vyhlášeného; opominutí této povinnosti je nedbalostí ve smyslu zákona a nemůže obžalovaného zprostiti trestné zodpovědnosti ani ta okolnost, že snad jinak nevede tiskoviny tohoto druhu (německé); chtěl-li v konkrétním případě takovou tiskovinu ve svém obchodě neobvyklou skutečně prodati, byl před tím, než ji prodal, tím spíše povinen přesvědčiti se o případném zákazu jejího rozšiřování, zvláště když v něm jako inteligentním knihkupci již titul tiskopisu musil vyvolati zvýšenou míru opatrnosti, neboť v této době byly již dostatečně obecně známy protistátní tendence strany NSDAP. Důkaz výsledkem svědkyně Anny V-ové o tom, že obžalovaný německé knihy nevede, a dotazem u policie, že nebyla vydána žádná zvláštní zpráva o konfiskaci, byl tudíž zamítnut právem. Bezdůvodná zmatečnì stížnost byla proto zamítnuta.

Čís. 4982.

Ke skutkové podstatě zpronevěry pojistného, sraženého zaměstnanci se mzdy podle zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928, čís. 184 sb. z. a n., se vyžaduje, by pojistné srazil z a m ě s t n a v a t e l a by si byl vědom toho, že pojišťovně protiprávně zadržuje pojistné ze mzdy zaměstnanců jako statek svěřený mu jako z a m ě s t n a v a t e l i.

Zaměstnavatelem, povinným odváděti nemocenské pojišťovně příspěvky, není ten, kdo zaměstnance ustanovuje nebo platí, nýbrž ten, kdo nese risiko jejich prací a služeb (§ 8 v té příčině nezměněného zák. čís. 221/1924); prokurista, účetní a pokladník veřejné společnosti není zaměstnavatelem v onom smyslu.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1934, Zm I 118/33.)